

Käesolev töö käsitles jagamismajandust ning täpsemalt selle olulist segmenti – sõidujagamist. Tegemist on kiirelt areneva valdkonnaga, mida toetab IKT sektori, nutirakenduste ja – telefonide laialdane levik. Ühe reisi kontekstis on reisija otsus kasutada sõidujagamist kompleksne otsus, kus kaalumisele tulevad erinevad positiivsed ja negatiivsed tegurid. Alternatiiviks võib, sõltuvalt keskkonnast, olla kas ühistransport, isikliku auto kasutamine või ka reisi edasilükkamine või ärajätmine. Lisaks otsese rahakulu ja ajakulu võrdlusele puudutab küsimus reisija vaatenurgast ka teenuse mugavust, turvalisust ja sotsiaalse lävimise komponenti. Kõigile sellistele indiviidi jaoks sisestele teguritele lisaks on sõidujagamisel ka potentsiaalselt oluline positiivne välismõju, vähendades autostumist ja liiklustihedust ning seeläbi transpordi negatiivset välismõju nagu ummikud, keskkonnaseisundi halvenemine aga ka parkimisprobleemid.

Sõidujagamise tulemuslikuks rakendamiseks on vaja infotehnoloogilist platvormi, mis omavahel aja- ja kohaspetsiifilise pakkumise ja nõudluse kokku viib. Sellel eesmärgil on loodud mitmeid erinevaid lahendusi nagu sotsiaalmeedia grupid, traditsioonilised veebikeskkonnad ja nutirakendused. Üksikute suuremate rakenduste kõrval tegutseb Euroopas selles valdkonnas suur hulk väiksema ulatusega lokaalseid platvorme.

Käesoleva magistr töö autor analüüsis süvaintervjuude abil kogumit Euroopas tegutsevatest sõidujagamise platvormidest - nende arengulugu ja olulisemaid keskkonnategureid, kasutajaandmeid, kasutusliideseid, väärtusloomet, ärimudelit, platvormide turundusstrateegiaid, mõju oma koduturgudel kohaliku kogukonna liikumisharjumustele ning transpordisüsteemile, ja hinnanguid potentsiaalselt saavutatavale turuosale. Magistr töö eesmärgiks oli läbi Euroopa sõidujagamismudelite võrdleva analüüsi selgitada välja tänapäevaste sõidujagamisplatvormide arendamise kriitilised edutegurid ning senise kogemuse põhjal reaalsest saavutatav otsene mõju kasutajatele ning tervikmõju süsteemile. Magistr töö kätkes ülevaadet seitsmest valimisse kuulunud platvormist. Magistr töö praktiliseks väljundiks oli üldistatud infosisend, mida on võimalik rakendada Eesti kontekstis sõidujagamisplatvormide arendamiseks.

Käesoleva töö autori poolt läbi viidud intervjuudes Euroopa populaarseimate sõidujagamise platvormide esindajatega selgus, et sõidujagamine on väga kiirelt populaarsust koguv veoliik, mis omab suurt positiivset mõju nii üksikisikule kui ka potentsiaalselt ühiskonnale tervikuna. Kuid tänasel päeval veel ei suuda sõidujagamise platvormide mahud, isegi selle populaarseimatel marsruutidel, pakkuda traditsioonilisele ühistranspordile arvestatavat

konkurentsi. Tänapäevaste suhteliselt väikeste sõidujagamise mahtude tõttu ei ole see suutnud ka ühiskonnale tervikuna läbi liikluskooormuse vähendamise piisavat positiivset efekti veel luua.

Euroopa populaarseimate sõidujagamise platvormide esindajad ise usuvad, et lähiaastatel toimub muutus, kus sõidujagamine saab tõsiseltvõetavaks alternatiiviks traditsioonilisele ühistranspordile ning üksinda isikliku autoga liiklemisele. Sõidujagamise platvormide kasutajate arvu järjest kasvav dünaamika toetab samuti platvormi esindajate ennustusi. Kui ühiskonnas see liikumisharjumuse muutus toimub, siis tänu ühendatud reisidele ning vähenenud liikluskooormusele omab sõidujagamine suurt positiivset välismõju.

Selleks, et Eesti ühiskond sellest positiivsest pöördest osa saaks, uuris töö autor tänaseid Euroopa populaarseimaid sõidujagamise platvorme süvitsi ning viis läbi intervjuud nende esindajatega selgitamaks välja platvormi kriitilised edutegurid, et rakendada neid efektiivselt ka Eesti turul. Kõige olulisemaks faktoriks osutus platvormi omanike ning juhtide selge ning ühine tulevikuvision, mida toetab vastav tegevusplaan. Sellele järgnesid platvormi funktsionaalsus ning kasutajasõbralikkus, tihe koostöö väliste organisatsioonidega ja aktiivne turundustegevus, kus on suur rõhk soovituseturundusel.